

Стоянка Мутафова

ГОЛЯМАТА БЪЛГАРСКА АКТРИСА ПОЛУЧИ ЗВЕЗДА В „АЛЕЯТА НА СЛАВАТА“ И СТАНА СИМВОЛ НА СОФИЯ

Ветераните на българската театрална гилдия Стоянка Мутафова и Георги Калоянчев вече имат свои звезди в „Алеята на славата“ пред кино „Аре-

на – Младост“. Осемчленното жури удостои с това отличие през март известния и обичан от няколко поколения българи артистичен тандем. Инициативата на The Famous Grouse Scotch Whisky известните българи да получават звезди в „Алеята на славата“ датира от октомври 2005 година.

ЗВЕЗДЕН ПЪТ

Истинското име на актрисата е Стоянка-Мария Константинова Мутафова. Родена е на 2 февруари 1922 в София. Майка ѝ – Екатерина Джансъзова, е завършила история в България и класическа филология в Швейцария. Баща ѝ – Константин Мутафов, учи литература във Флоренция. Родителите се противопоставят на желанието на дъщеря им да стане артистка. Затова Стоянка Мутафова завършва първо класическа филология в Софийския университет „Климент Охридски“, а по-късно и Държавна театрална школа в София.

СТОЯНКА МУТАФОВА В ПРАГА

През 1946 г. Стоянка Мутафова заминава за Прага, където завършва „Актьорско майсторство“ в театралния отдел на Пражката консерватория и дебютира на сцената на театър „Диск“. Учи актьорско майсторство при проф. Залцер в Прага. Дебютира в ролята на Варя („Бронирани влак 14-69“ – Вс. Иванов). На 23 годишна възраст се омъжва за първия си съпруг, чешкият режисьор Роберт Роснер. Тогава Роснер е на 51 години и е преподавател по техника на говора в Театралната академия. По това време артистката се запознава и с втория си съпруг Леонид Грубешлиев, известен преводач и литератор, с когото по-късно има дъщеря Мария. „За мен това беше едно добро начало“, казва Мутафова за работата си в Прага. „Веднага щом завърших тогавашната Театрална школа, ме назначиха в Народния театър. Но на мен ми беше някак си, не мога да кажа скучно, но търсех нещо ново. Прекалено академично беше всичко, това не ме задоволяваше, сковаваше ме понякога“.

НА РОДНА СЦЕНА

От 1948 г. до 1956 г. младата тогава артистка играе в Народния театър „Иван Вазов“, а през 1956 заедно с Георги Калоянчев, Татяна Лолова и Георги Парцалев участва в основаването на Държавния сатиричен театър театър „Ал. Константинов“, където работи до 1991 г. На сцената на Сатиричния театър се среща и с третия си съпруг Нейчо Попов, когото и до днес, повече от 30 години след смъртта му, счита за мъжа в живота си.

През 1963 г. Стоянка Мутафова получава званието „заслужила артистка“, а през 1980 г. – „народна артистка“. Носител е на орден „Кирил и Методий“ – I степен (1962 г.), „Народен орден на труда“ – златен (1972 г.), наградата „Паисий Хилендарски“ (2001 г.) и „Стара планина“ (2002 г.). През 2002 г. е удостоена с „Аскеер“ за цялостно творчество. Неин любим партньор е починалия през 1989 г. Георги Парцалев. Дългогодишно сценично и житейско приятелство я свързва и с ветерана на Сатирата – Георги Калоянчев. „Като бях малка, една гледачка ми каза, че ще бъда герой на мегдана“, казва Мутафова. Така се нарича и биографичната ѝ книга, която е дело на Юрий Дачев и има вече две издания.

РОЛИ

Класическият ѝ образ в театъра е Баба Гицка от „Големанов“ на Ст.Л. Костов. Претворява още Олга („Госпожа стихийно бедствие от Алдо Николай“), Зоя („В навечерието“ – по И. С. Тургенев), Мария („Дванайста нощ“ – У. Шекспир), Канина („Волпононе“ – Б. Джонсън), Драгиева, Матусал („Мистерия Буф“ – Вл. Маяковски), Г-жа Трифкович („Шедьовър“ по Жан-Клод Дано). Играе в „Магистратите също плачат“, реж. Рашко Младенов; „Космонавти“, реж. Илко Иларионов (специално за осемдесетгодишнината на Георги Калоянчев). През есента на 2006 г. в спектакъла „Квартет“ на Сатиричния театър претворява образа на Сесили Робсън. Стоянка Мутафова е участвала в редица

български филми – „Специалист по всичко“, „Бялата стая“, „Кит“, „Езоп“, „Топло“ и др.

СИМВОЛ НА СОФИЯ

Съвместен проект на Софийската община с вестник „19 минути“ и списание „СЛАВА“ излъчи през април Стоянка Мутафова за символ на София. Идеята е във връзка със 130-годишнината от обявяването на града за столица. Конкуrentки на Мутафова бяха родени в София известни дами от различни поколения, между които Йорданка Христова, Камелия Тодорова, Лили Игнатова, Жени Калканджиева, Нети, Миряна Башева. В анкетата, направена на сайтовете www.slava.bg и www.19min.bg за 20 дни гласуваха 13 560 души.

СТОЯНКА МУТАФОВА ЗА ЖИВОТА В ТЕАТЪРА И ЗА ТЕАТЪРА В ЖИВОТА

„Имам две имена. Кръстена съм Стояна на дядо ми, но преди много години при написването на документ сложили и едно „к“. Тогава колега ми каза: „Не го махай това „к“, то носи късмет“. Второто ми име е Мария, значи Стоянка-Мария. То е на Дева Мария, за да ме закриля.“

„Театърът, който ме направи „герой на мегдана“ и позната даже и на кучетата, не беше само щедър. Той не е лесно място за живеене. В него има и много кал. И ако не се примириш с това, че и теб ще опръска, загиваш. Отдавна вече знам, че талантливият човек рядко е добър човек. В него разни сили се боричкат. И не мирясват. Това е истината за героите на мегдана. Другото са шашми и превземки.“

„Не мога да се прехласвам от благодарности към публиката. Артистите много обичат в интервютата да ръсят фрази като „Моят бог е моята публика“ или „За мен публиката е всичко“. Как могат да са всичко четиристотин души в салона, дето и лицата им не различаваш? Какъв е тоя бог, дето толкоз лесно му се кланяш? Я по-полека.“

„На вас, уважаеми зрители, които никога няма да ми напишете писмо, няма да ме дръпнете за палтото на улицата с думите „Кажи някой майтап“, няма да ми поискате автограф, няма да ми ръкопляскате за щяло и нещяло, благодаря ви. Не ви виждам, но то не е защото не съм много наред с очите, след като един капак ме фрасна яко по главата, докато играех във „Великолепния рогоносец“. Нито защото се правя на велика. Откак театърът светува, артиста много очи го гледат. Но за мен са ценни вашите. Още веднъж ви благодаря. Ваша Стояна.“

ИЗ БИОГРАФИЧНАТА КНИГА ЗА СТОЯНКА МУТАФОВА „ГЕРОЙ НА МЕГДАНА“

„Аз виждам всичко в черно. В живота съм мрачен човек, не съм весела. Може би с ролите си компенсирам този мрак в душата си. И като че нищо не ме радва. Водя много затворен живот още от млада, от дете дори. Обичам да се усамотявам. Не казвам, че живея самотно, аз съм общителен човек, но най-много обичам да бъда сама. Защото нямам нужда от никого. Онзи, от когото имах нужда, вече го няма.“

„Аз съм шура жена. Хвърлям се с всичка сила към всяка емоция, без да мисля за последиците. Не робувам на ежедневието, на догмите“. В професията си съм звяр. Това трябва да важи за всяка, но е особено развито в нашата гилдия. В театъра всичко е много хубаво, но всичките актьори, включително и аз гоним славата. Някои актьори казват за други, че много се обичат. Няма такова нещо. Да, може да се обичаме, но когато става дума за роля – тогава всички ние сме чудовища. И това

само защото искаш да си най-добрият. Трябва да си стръвен, за да го постигнеш. Защото театърът е борба.“

„Самата аз съм жена, която пет пари не дава кой какво ще каже за нея. На място цвята слагам магарешки бодили във вазите... Човек на крайностите съм – ту обичам, ту мразя.“

„Никога не ми е било интересно ухажването. За мен се носят слухове – купища мъже и разни такива. Но аз съм хлътвала много дълбоко, при мен винаги всичко е било с много любов. Дори не познавам флирта, не знам как се флиртува. Това ми е чуждо. Аз знам да обичам.“

„Мъжете, които съм обичала, задължително са отговаряли на условията: да са по-възрастни от мен и да са интелигентни. Аз в прост мъж не съм се влюбвала, пък бил той и „интелектуалец.“